

Zakaj je letošnji popis živine, perutnine in čebelnih panjev še posebno važen?

V predzadnji številki »Ptujškega tednika« z dne 28. dec. 1951 smo objavili članek »Priljubljeni popis živine«, ki je bil napisan v ostrem tonu, našaajoč se pravzaprav bolj na razdobje prejšnjih let, ko še marsikdo ni hotel razumeti nujnih občedržavnih ukrepov, ki jih je izvajala naša vlada. Danes pa lahko trdimo, da bodo nepotrebne kakšne posebne sankcije, če bomo ljudstvu znali pravilno prikazati pomen popisa živine.

Zato hočemo tokrat prikazati delček zgodovine popisov živine, zlasti pa pomen letošnjega popisa.

Popis živine s stanjem 15. januarja 1952 predstavlja po številu že sedmi tovrstni popis po osvoboditvi. Ker popis tudi mnogo stanejo in bo samo v našem okraju sodelovalo okrog 400 ljudi, se bo marsikdo vprašal, zakaj so nam sploh potrebni vsakoletni popisi v tej panogi kmetijstva. Potrebno je, da se opremo na razloge, ki nam nalagajo izvajati tako pogoste popise živine.

Vsi vemo, da je živinoreja tudi v našem okraju ena najvažnejših kmetijskih panog, ki posredno ali neposredno vpliva na razvoj ostalih panog v kmetijstvu. Od domačih živali dobivamo celo vrsto proizvodov za prehrano ljudi (mleko, sir, maslo, mast, meso, jajca itd.) in druge surovine za prehranjevalno, tekstilno, usnjarsko in kemično industrijo (meso, volna, koža itd.). Skratka: živinoreja je ona panoga gospodarstva, brez katere človeštvo ne bi moglo obstajati.

Vsaka naprednejša država si zaradi velike važnosti živinoreje prizadeva dobiti pregled o njejnem razvoju, to je — ugotavlja številčno stanje raznih vrst živali s popisom v krajših ali daljših časovnih razdobjih. V nekaterih državah popisujejo živino vsakih deset let, v drugih vsakih pet let itd. Tudi v bivši Jugoslaviji so popisali živino in sicer 1921. in 1931. leta, v času med popisom pa so številčno stanje živine ocenili.

Po osvoboditvi se je vršil prvi popis živine v decembru 1945, nato pa vsako leto v decembru ali januarju, razen leta 1948. Posebno velika nujnost popisa živine je bila leta 1945, ker so bile posledice vojnega uničenja tako velike, da so bili ponekod hlevi popolnoma prazni. Pri prvem popisu smo morali po-

sredno ugotoviti vojno škodo v živinoreji. Naslednja leta pa smo na podlagi popisa živine kontrolirali izvršitev plana v živinoreji, oz. spremljali njen razvoj. Razumljivo je torej, da se v času obnove in graditve po petletnem načrtu nismo mogli zadovoljiti s popisi živine na daljša razdobja, temveč smo bili prisiljeni spremljati razvoj živine vsako leto posebej.

Letos pa nam narekujejo izvršiti popis živine še dva zelo važna razloga in sicer:

Ugotoviti hočemo in moramo, koliko se je živinoreja opomogla od posledic lanske suše, ki je povzročila padec zlasti v stalezu goveda. Poleg tega moramo ugotoviti, kako vplivajo na razvoj živinoreje novi gospodarski ukrepi, ki jih izvaja naša vlada. Izmed ostalih ukrepov je bil n. pr. ukinitelj obvezni odkup živine, mleka, masti, krompirja itd. Naša vlada nadalje pripravlja nov finančni zakon, po katerem se bo v bo-

doče, kot je bilo to že bežno nakazano v dnevnih časopisih, spremenil sedanji način obdavečanja kmetijskih gospodarstev tako, da bi se davek plačeval po velikosti in kakovosti zemljišče — torej bi odpadla sedanja dohodnina. Sigurno je, da so že in bodo v bodoče ti ukrepi v veliki meri vplivali na naše kmetijstvo, na povečanje stanja vseh vrst živine, predvsem goveda, prašičev itd.

S primerjavo s prejšnjimi popisi bomo lahko ugotovili napredek ali nazadovanje, starostni sestav živali, stalež plemenske, delovne in klavne živine. Poleg tega bomo tudi dobili podatke o razvoju našega kmetijstva.

S temi na kratko navedenimi pokazatelji, ki jih hočemo dobiti s popisom živine, smatramo, da je namen, za katerega jih zbiramo, dovolj razumljiv vsakemu državljanu, — bodisi kmetu, delavcu ali nameščencu. Okrajna popisna komisija.

Udveh letih bo imel Ptuj lepo novo zgradbo Stroški bodo znašali do 35 milijonov din

V torek 8. januarja t. l. so se zbrali v sejni dvorani OLO v Ptujju predstavniki oblasti, gospodarstva in množičnih organizacij za Ptuj in okrajno področje, da bi načelno rešili predlog o zgraditvi večjega objekta med Mladiko in Zdravstvenim domom v Ptujju, ki bi bil posvečen spominu na padle borce NOV s področja ptujškega okraja in ki bi služil gospodarsko-kulturnemu dogajanju ob vseh prilikah.

Večletno razpravljanje o načrtu, prostoru in stroških postavitev dostojnega spomenika borcem NOV s področja ptujškega okraja, vsakodnevne izkušnje in težave z malimi dvoranami in društvenimi prostori v Ptujju, stanovanjska stiska, raztresenost in obsežnost raznih društvenih pisarn ter potrebe, ki jih je pokazala II. okrajna gospodarska razstava v Ptujju itd. je privedlo do tega, da je treba končno podvzeti korake, da se ne bo vedno samo govorilo, kaj bomo in česar ne moremo, temveč resno pristopilo k delu.

Vsi udeleženci te seje so potrдили, da je taka zgradba res

potrebna, da pa zahteva njena zgraditev 100-odstotni moralni in materialni delež vseh lokalnih, oblastnih in političnih forumov in organizacij ter ustanov, ki so same zainteresirane, da pride do uresničitve tega načrta, ki bi stala predvidoma največ 35 milijonov dinarjev. Med Zdravstvenim domom in Mladiko bi stala vzporedno z železnico dva- do trindastopna zgradba, v kateri bi imele vse organizacije svoje uradne prostore. Zadaj bi stal nižji objekt z dvema dvoranama za sestanke, še dalje zadaj bi bila imponentna dvorana, ki bi sprejela do 10.000 ljudi. Z graditvijo bi bilo treba začeti že v marcu t. l., da bi bila dvorana dovršena že do konca leta 1952, do razstave še drugi objekti in do konca leta 1953 celotna zgradba. Začetek, potek in dovršitev teh del zahteva močno organizacijo, ki bo upala prevzeti odgovornost za izvedbo tega načrta. V Ptujju je namreč dovolj izkušenj, da je bilo vse izvedeno, kar se je začelo, ko je bil na delu resni in odločni ter preudarni odbor, zato je bilo na tej seji potrebno funkcije odbora za postavitev nove zgradbe tako razdeliti, da bo delo res teklo. Tozadavna akcija bo menda največja akcija zadnjega časa v okraju, ki bo morala zainteresirati za nov načrt vsakega člana delovnih kolektivov, organizacij in ustanov, da bodo z vestno in z dobro voljo pomagali, kjer bo treba.

Med ljudstvom se živahno razpravlja o tem načrtu, ki ga mnogi osvajajo, del ljudi pa je ostal pri svojih predlogih, da bi bilo potrebno v Ptujju graditi predvsem stanovanjke in druge gospodarske objekte. Ko bodo tudi ti videli, da bo imel Ptuj sčasom poleg zamišljene zgradbe tudi ostale objekte in da bo zamišljeni način indirektno prispeval tudi k rešitvi stanovanjskega problema, saj bo vrsta pisarn, ki so sedaj v stanovanjskih zgradbah, našla svoje končno in pravo mesto v to svrhu postavljenem objektu.

Na seji je bilo izraženo tudi prepričanje, da bodo za izvedbo tega načrta dali vso oporo tudi vsi centralni forumi oblasti in organizacij, ker se vsi zavedajo, da zasluži zgodovinsko važno in privlačno mesto Ptuj, da se v njem zgradi nekaj novega, ki bo služilo podeželju in mestu in tudi vsem gostom, ki prihajajo v Ptuj obiskovat muzeje in ki ne bodo več opažali kot doslej razdrobljenosti množice po manjših prostorih in lokalih.

V. J.

stava in vrtnarstva in računstvo. Tečaj bo dosegel svoj namen, če bo vodstvo imelo vso oporo pri vseh merodajnih forumih v kraju, predvsem pa v zadrugah, ki jim mora biti tečaj stalna skrb.

Kdo se bo vrnil v ptujski okraj?

Glede na nepravilno komentiranje izjav ministra tov. Rankoviča med delom prebivalstva v ptujskem okraju, je dal tožilec za okraj Ptuj, tov. Stane Nuncič, uredniku Ptujškega lista na vprašanje sledeča pojasnila:

VPRAŠANJE: V izjavi, ki jo je dal minister za notr. zadeve FLRJ tov. Aleksander Rankovič na II. izrednem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ, je prikazano prizadevanje Vlade FLRJ, da bo jugoslovanskim razseljencem omogočena vrnitev v domovino.

Ali bi mi lahko pojasnili, koga se s področja ptujškega okraja smatra za jugoslovanskega razseljenca?

ODGOVOR: Mislim, da je Minister za notr. zadeve FLRJ tov. Rankovič na II. izrednem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ to dovolj jasno povedal.

Za jugoslovanske razseljence veljajo pripadniki bivše jugoslovanske vojske, ki so bili zaradi izdajstva države in vojaškega vodstva stare Jugoslavije ujeti po sovražniku in ki se po osvoboditvi niso vrnil. Nadalje veljajo za razseljence civilne osebe in pripadniki vojaških formacij, ki so se vojskovali na okupatorjevi strani in zbežali v tujino, niso pa storili vojnih zločinov, to je takih kaznivih dejanj, ki bi imela za cilj, da bi se s kakršnim koli nasilnim delovanjem zrušila ali spravila v nevarnost obstoja naša državna ureditev FLRJ, ali da bi se spravila v nevarnost njena varnost na zunaj ali da bi se spravilo v nevarnost temeljne demokratične, politične, narodne in gospodarske pridobitve narodnoosvobod. vojne, t. j. federativna ureditev naše države, enakopravnost in bratstvo jugoslovanskih narodov in ljudska oblast.

To tolmačenje velja tudi za razseljence s področja tukajšnjega okraja in ne more biti za njih nikakih izjem. Razumljivo je, da takšna svobodna vrnitev v državo ne more veljati za tiste izdajalce domovine, ki so bili hudi vojni zločinci in ki so v tujini kot jugoslovanski državljani organizirali sovražno delovanje zoper NOB, oz. zoper novo Jugoslavijo, pa naj so bili obsojeni že v odsotnosti od naših sodišč ali pa še ne.

Naša javnost pozna že več takih hudih zločincev, ki imajo na tisoče in tisoče žrtev na vesti, kot so: Ante Pavelić, Artuković, Slobodan Jovanović, Vlado Maček, Dragiša Cvetković, Miha Krek in njim podobni. Ti in njim podobni pomagači kakor tudi njihovi kominformovski bratje se ne bodo mogli nikoli izmakniti obsojbi naših ljudskih sodišč za krvave zločine, ki so jih zagrešili v teku narodnoosvobodilne borbe na škodo jugoslovanskih narodov.

VPRAŠANJE: Med ljudstvom v mestu in na podeželju našega okraja komentirajo izjavo ministra tov. Rankoviča v korist osebam, ki so pobegnile ob koncu vojne pred našo Armado, ali pa so pozneje zapustile naš teritorij kot narodnostno tuj element.

Ali je tudi tem osebam dana možnost vrnitve in vključitve v gospodarstvo in naše normalno življenje prav tako kot drugim državljanom?

ODGOVOR: Odgovor na to vprašanje sem dal že v odgovoru na prvo vprašanje, kdo se sme in kdo se ne sme vrniti.

Tov. Rankovič je dejal, da Jugoslavija omogoča vsakomur vrnitev in daje popolno možnost vključitve v gospodarstvo in v normalno življenje, prav tako kakor ostalim jugoslovanskim državljanom, ki so za časa narodnoosvobodilne borbe doprinašali žrtev in ki jih danes doprinašajo za zgraditev socializma, t. j. takšnega družbenega reda, kjer bo zagotovljeno slehernemu našemu državljanu dostojno življenje in svobodno izživljanje na gospodarskem, političnem in kulturnem družbenem polju in da je osebnost človeka z njegovimi pravicami na prvem mestu.

Tem jugoslovanskim razseljencem ni potrebno imeti nikakega strahu, če imajo čiste roke in čisto vest, če so pobegnili ali se niso vrnil po osvoboditvi zaradi sovražne propagande ali pa so bili zapeljani

od sovražnikov naše države, niso pa imeli nobenih možnosti, da bi se v tujini seznanili s stvarnimi razmerami v svoji domovini in se zaradi tega do danes niso vrnil.

Tem osebam, ki se bodo odločile za vrnitev, bodo jugoslovanska predstavništva Jugoslavije v teh državah, kjer živijo jugoslovanski razseljenci, omogočila vrnitev.

Ne bo se pa možno vrniti osebam tuje narodnosti, ki so bili prej jugoslovanski državljani, pa so iz sovražnih nagibov zapustili ozemlje FLRJ, ali pa so na podlagi veljavnih predpisov izgubili državljanstvo.

VPRAŠANJE: Dogaja se, da mlajši ljudje iz našega okraja nasedajo vabljivi tuji propagandi in nekateri ilegalno zapuščajo naše ozemlje. Nekateri od teh se vrnejo, čim so spoznali življenje v inozemstvu, dočim drugi ostanejo, ker niso toliko odločni, da bi se zopet vrnil v domovino.

Ali se navedena izjava nanaša tudi na naše državljane, ki so zapustili državo v zadnjih letih ali celo v zadnjem času, zapeljani od sovražnikov naše države in sedaj v tujini nimajo možnosti dobiti zaposlitve in se seznaniti z možnostmi vrnitve v državo?

ODGOVOR: Pobeg naših državljanov v zadnjem času moramo deliti na dve vrsti, in sicer: pobegi zaradi sovražnega razpoloženja do sedanje družbene ureditve v naši državi in

stopa iz zavoda je bila večina slepih prepuščena samim sebi in v takih okoliščinah se v predaprilski Jugoslaviji ni naš položaj prav nič izboljšal.

Zmaga naše ljudske revolucije pa je prinesla tudi nam novo, človeka vredno življenje. Ljudska oblast nam je dodelila v Ljubljani lepo urejen zavod, kateri more že po tako kratkem obstoju osamosvojiti vsakega zmožnega gojenca. Poleg možnosti zaposlitve v letarski in študentski obrti je v Sloveniji nameščenih že okrog 25 slepih telefonistov, medtem ko nekateri po končani nižji gimnaziji v zavodu uspešno nadaljujejo študij z videčimi dijaki. Tako se v novi družbeni ureditvi uresničujejo naše največje težnje. Vključitev v delo nam ne nudi le samostojnosti v življenju, temveč tudi zavest, da nismo skupnosti le v breme, ampak da lahko po svojih močeh sodelujemo pri ustvarjanju srečnejše bodočnosti naših delovnih ljudi, v kateri bomo postali tudi mi enakovredni člani človeške družbe.

Slovenski slepi se torej šele po sto letih Brailleve smrti v prvi meri zavedamo pomena njegovega izuma, ki nam kljub temi utira pot v vedno svetlejšo prihodnost.

Ob „Tednu slepih“

Dne 6. januarja je preteklo sto let od smrti Francoza Louisa Braillea, izumitelja modernega točkopisa za slepe, katerega se poslužujejo slepi vseh civiliziranih narodov sveta. S tem izumom je bila tudi slepih omogočena vsestranska izobrazba ter dana možnost javnega udeleževanja. Da bi kot po drugih državah tudi pri nas ta jubilej čim dostojneje proslavili, je Glavni odbor združenja slepih Jugoslavije organiziral od 6. do 13. jan. 1952 »Teden slepih«.

Med tem ko je v nekaterih naprednih evropskih državah pričel omenjeni točkopis kmalu po izumu služiti svojemu namenu, pa smo morali slepi v Sloveniji še dolgo čakati, preden smo se ga lahko pričeli posluževati v polni meri, saj do razpada avstro-ogrske monarhije svojega zavoda sploh nismo imeli. Leta 1918 je bil v glavnem po zaslugi nekaterih posameznikov ustanovljen v Ljubljani prvi slovenski zavod za slepe, ki pa se je moral zaradi nerazumevanja tedanje oblasti kmalu preseliti v tedaj za slovensko kulturno življenje malo pomemben kraj Kočevje. Sprejel je lahko le malo številno gojencev, a še tem kljub požrtvovalnosti učiteljstva ni mogel nuditi potrebne izobrazbe za samostojno življenje. Po iz-

stopu iz zavoda je bila večina slepih prepuščena samim sebi in v takih okoliščinah se v predaprilski Jugoslaviji ni naš položaj prav nič izboljšal.

Zmaga naše ljudske revolucije pa je prinesla tudi nam novo, človeka vredno življenje. Ljudska oblast nam je dodelila v Ljubljani lepo urejen zavod, kateri more že po tako kratkem obstoju osamosvojiti vsakega zmožnega gojenca. Poleg možnosti zaposlitve v letarski in študentski obrti je v Sloveniji nameščenih že okrog 25 slepih telefonistov, medtem ko nekateri po končani nižji gimnaziji v zavodu uspešno nadaljujejo študij z videčimi dijaki. Tako se v novi družbeni ureditvi uresničujejo naše največje težnje. Vključitev v delo nam ne nudi le samostojnosti v življenju, temveč tudi zavest, da nismo skupnosti le v breme, ampak da lahko po svojih močeh sodelujemo pri ustvarjanju srečnejše bodočnosti naših delovnih ljudi, v kateri bomo postali tudi mi enakovredni člani človeške družbe.

Slovenski slepi se torej šele po sto letih Brailleve smrti v prvi meri zavedamo pomena njegovega izuma, ki nam kljub temi utira pot v vedno svetlejšo prihodnost.

Izobraževalni tečaj in Ljudska univerza v Lovrencu

V izobraževalno-gospodinjstveni tečaj v Lovrencu na Dr. polju, ki se je pričel 3. decembra, se je prijavilo 47 deklet, nekaj jih je celo iz šolskega okoliša Ptujške gore. Poleg glavnih gospodinjstvenih in kuharskih predmetov ponavljajo glavno snov iz računstva, slovenščine, zemljepisa in zgodovine. Tudi o šolskih in vzgojnih vprašanjih je včasih govora.

Tečaj vodi Vrbnjakova in Valnerjeva iz Ptujja in traja ves dan v dveh izmenah. Dekleta kažejo za kuhanje posebno zanimanje, obe tovarišici pa se trudita, da bi jim posredovali čim več praktičnega znanja. Posodo so dobili iz dijaškega doma v Ormožu. Težave so le s štedilniki. Sicer imajo dva, pa ne zaležeta niti za enega. Tudi s kurjavo so težave. Toda kljub vsem neprilikom bo ob koncu le viden uspeh, ki si ga vsi želimo in ki bi pomenil nov prispevek k splošni razgledanosti tamkajšnjih ljudi, dekleta pa bodo na vse zadovoljna s pridobljenim praktičnim znanjem.

Ljudska univerza je organizirala v Apačah, Lovrencu, Ple-

terjih in Zupeči vasi živino-zdravniška predavanja, ki jih je imela domačinka tov. Loštrenova Marija, veterinarica in upravitelj šole tov. Marčič o gospodarsko-političnih in vzgojnih problemih. Obisk in diskusija sta pokazala, da imajo ljudje veliko zanimanje za predavanja, ki so v zvezi z njihovim vsakdanjim življenjem.

Letošnji zagrebški velesojem bo od 13. do 28. septembra

Kakor predvidevajo, bo letošnji zagrebški velesojem odprt od 13. do 28. septembra.

Uprava velesoja je dobila že več vprašanj iz tujine v zvezi s sodelovanjem na letošnjem velesojmu Angleži bi radi razstavljali v posebnem paviljonu ameriške trvdke pa bodo letos razstavljale v mnogo večjem obsegu kot doslej. Interes za letošnji velesojem so dvignile tudi uspele lanskoletne trgovske pogodbe.

Živinorejski odsek Kmetijske zadruge v Ormožu je naidelavnejši v okraju

Po zadnjih letih, ko je zanimanje za gojitev kvalitetne in visokodonosne živine skoraj povsod popustilo, predstavljajo živinorejci iz Ormoža in o'lice resno in častno izjemo. Živinorejski odsek kmetijske zadruge v Ormožu je v tem pogledu najdelavnejši v okraju, saj resno nadaljuje tradicijo ormoško-središkega okoliša v živinoreji. Uvedel je selekcijo s pomočjo rodovnika, v katerega je sprejel že večji del kvalitetnejše plemenske živine. Pred koncem preteklega leta je odsek nastavil posebnega rodovnikarja, ki bo vodil rodovniško knjigo vseh v rodovnik sprejetih živali.

Veliko zanimanje za gospodinjstvo-izobraževalni tečaj v Gorišnici

Po vojni je učiteljstvo gorišniške šole organiziralo že več tečajev. Vršila sta se dva dopolnilna tečaja in dva kmetijsko-izobraževalna. V letošnjem letu pa se bo pričel prvi kuharsko-izobraževalni tečaj po osvoboditvi. Največja ovira, da se tečaj že ni prej pričel, je bila v tem, da ni bilo na razpolago primernega štedilnika. To vprašanje so rešili na nedeljskem sestanku zastopniki zadrug na tamkajšnjem področju, ko so soglasno sklenili, da bodo zadruge kupile štedilnik, ki je že pripravljen. Nato se je vršil sestanek interesentov za kuharski tečaj. Vodila ga je tov. Staničeva, ki so ob enem tudi vodja tečaja. Že

prvi dan se je prijavilo toliko deklet in žena, da bi bili potrebni trije tečaji. Prijav pa je vedno več. Letošnje zimo se rosta vršila dva tečaja v istem času in to po skupinah vsak drugi dan. Mnogo prijaviteljka pa ne bo moglo posejati tečaja v letošnjem letu, zato se bo kmalu v jeseni pričel nov tečaj in o v treh izmenah. Zaradi oddaljenosti je v jeseni predviden tudi tečaj v Zadrugnem domu v Murretincih, ki bi zajel predvsem obradavske vasi.

Na tečajih bodo poleg praktičnega dela seznanjali tečajnice z osnovami higijene, o negi dojenčkov in nalezljivih boleznih, nekaj iz splošnega kmetij-

Ljudstvo s Polenšaka ne dovoli, da bi mu župnik zapiral stara pota in ceste

Dopisnik s Polenšaka nam je poslal v objavo sledeči dopis: Pa se res vpraša človek, v čem je pri ljudeh vzrok nevernosti, ali slab duhovnik ali ljudska oblast?

Polenški gospod župnik namreč mislijo, da je tega kriva oblast, ker se vtika v cerkvene zadeve kljub temu, da je ločena od države. Oblast bi po njegovem morala prisiliti otroke, da bi župnika v šoli ubogali in se v cerkvi lepo obnašali. Oni smatrajo, da je temu kriva oblast, če mu otroci v cerkvi zvižgajo, ko jih uči krščanskega nauka itd.

Obrotno list in pogledimo nekoliko nazaj ali pa vprašajmo ljudi in nam bodo rekli, da so gospod župnik zelo pohlepni. Že v stari Jugoslaviji so radi tožarili. Večino mej njihovih prejšnjega in dokupljenega posestva je utrjevalo sodišče. Ubogega Lizičjaka Hanza so s tožbo spravili ob posestvo, da še sedaj tava po svetu. S svojimi protiljudskimi pomagali so dali gospod župnik razbiti lep spomenik padlim vojakom I. svetovne vojne, katerega je dal postaviti gostilničar Lah. Spomenik je bil podrt samo zato, ker je bil postavljen pred vaško lipo na cerkvenem. Mnogokrat so tisti »strice« bežali v župnišče pred ljudstvom, ki je bilo spomenik, zato pa so ponoči znošili skupaj verige in vrvi, da so zredili 100 metrov dolgo vprego in tako z volji podrti spomenik.

na katerem so že prej razbili krasne marmornate plošče. Kaj pravite, ali je to delo poštenega duhovnika? Pa to še ni bilo dovolj. Gospod župnik so pričeli braniti staro občinsko cesto, ki je obstajala iz davnih časov. Stari možje pravijo, da so po ne vozili in tudi v šolo hodili, ko je stala na prostoru sedanjega novega župnišča. Mnogo tožb in osebnih intervencij na banovini ni zaleglo. Občina se ni hotela odpovedati pravici. No in nato sta gospod župnik in nek odvetnik iz Ptuja potuhtala, da bo najbolje napraviti novo cesto mimo kovačnice, nedaleč od stare, pričakujoč, da se bodo ljudje odpovedali stare ceste. plačali stroške za zgraditev nove ceste in še plačali stroške tožb, kar je zneslo nad 20.000 din, za takratno vrednost 10 oravov obsegajočega posestva.

Ljudstvo si misli drugače, narkar je občina storila svoje. Če je že uprava cest prevzela novo cesto, imajo pravico po njej voziti tudi občani, ne da bi se odpovedali stare ceste, ki je mnogo bližja celo za pešce in to je župnikove nakane spravilo na tla. V času okupacije gospod župnik niso pozabili na svoje spore s tukajšnjimi farani. Po vrnitvi iz pregnanstva se stvari nadaljujejo, sa se je znašlo staro društvo, ki ne more mirovati. Najbolj izrazit nekdanji župnikov pomožnik in sedanji glavni vodja Janžekovič Vid je letlani spomladi zavažati cesto.

KLO Polenšak je to preprečil z odločbo, na katero ni bilo pritožbe. Čez poletje je bil mir. V jeseni je Janžekovič zopet hotel zavažati. Gospod župnik so šli celo na KLO in rekli, da bi cesto toliko zavozili, da ne bi ljudje več hodili po stari cesti, temveč po novi. Kljub prepovedi se je zavažanje nadaljevalo. Zaradi ogorčenosti ljudstva je šla na lice mesta 5-članska komisija KLO. Janžekovič ni hotel odgovorjati na vprašanje predsednika, temveč se je delal neumnega. »Džjo sekt« je priganjal živino, da bi skoraj povozil dva odbornika, če ne bi odskočila. Tudi opomini Ljudske milice in Notranje uprave v Ptuju niso zalegli. Zavažal je naprej in ko je bil ponovno opozorjen, naj tega ne dela, je dvignil motiko nad predsednika ob besedah: »Odstopi, jaz bo hujdo nareda!« Podrl ga je na oje voza, naloženega z zemljo. Voli so vlekli voz dalje in k sreči ni

prišlo do nezgode. Zavažanje je zopet prenehalo.

Gospod župnik se grozno jezijo in vsako drugo nedeljo grozijo faranom, da si ne bi upali več hoditi po stari cesti. Pravijo, da je to cerkvena zemlja in da po njej ne dovolijo hoditi in ne voziti. Kdor bi si to upal, bi ga celo izključili iz cerkve.

Verjamemo, da gospodu župniku ni mar za ljudi, sicer jim ne bi preprečevali krajše poti v pisarno KLO, trgovino in v cerkev. Po vsem vidimo, da moti gospoda župnika velika svoboda ljudstva v naši demokratični ureditvi, zato pač smatrajo, da bi morali to širino zožiti, sicer jim res ne bo več mogoče spravljati nikogar na kolena, ker se ljudje zavedajo, da so na svojem domaći zemlji edini gospodarji in da jim ne more nikdo krati pravice, ki so jih imeli na Polenšaku že njihovi predniki.

Novoletna jelka v Gorišnici ..

V nedeljo 30. decembra je bil praznik za gorišniške cibane in pionirje. S sodelovanjem članic AFŽ iz Gorišnice, Gajevecev, Muretinov, Male vasi, Zamučanov, Formina in Zagajščih učiteljstvo osnovne šole in nižje gimnazije izvedlo Novoletno jelko. Članice so po vaseh zbirale prispevke, nabrale so predvsem jajca in mašč, dočim je bilo nabrane le 9 kg moke. To je povsem razumljivo, ker je bilo skoraj celotno področje šolskega okolja močno prizadeto po lanskem toči. Zastopnice AFŽ iz vseh vasi razen Moškanjcev so pokazale dobro voljo in imele skrb, da bi našim malim pripravile čim večje veselje.

Obdarjenih je bilo 471 šoloobveznih otrok in 97 cibabanov. Dasi je bila obdaritev za vsakega posameznika skromna, je bilo potrebno zbrati 17.556 din. Vsak otrok je dobil po 10 dkg bonbonov in kekvov, nekaj fig in suhih sliv, po en zvezek, nekateri pa so bili deležni tudi knjižnih nagrad. Da je letošnja Novoletna jelka uspela vsaj v toliko meri, gre zahvala predvsem raznim zadrugam, ustanov-

vam in kolektivom za prispevke, in sicer: KDZ Moškanjci, ki je poklonila 2000 din, KZ Gajevci 750 din, KLO Gorišnica 1000 din, KLO Formin 500 din, PAZ Gorišnica 1000 din, NM Gorišnica 1000 din, učiteljstvo 1050 din, Gasiška četa Gorišnica 1000 din, Svet za prosveto pri OLO 3000 din, in ostali 842 dinarjev. Ostanek izdatkov pa je bil krit iz naboranega po raznih vaseh in predanega v poslovalnico Gajeveci.

Majhna dvorana v Domu ljudske prosvete je sprejela vse pionirje in cibabane ter mnogo staršev, ki so pripeljali svoje otroke. Program je zadovoljil vse poslušalce. Osnovna šola je pripravila igrokaz Sonce in Nevenka, nižja gimnazija pa Pod Novoletno jelko v nastopom dedka Mrza. Oboje je nastudirala tov. Cvetka Kobiliča. Dedek Mraz je obdaril cibabane, dočim so bili pionirji obdarjeni vsak v svojem razredu.

Novoletna jelka in dedek Mraz sta se že vsidrala v srca naših otrok. Tudi starejši se skupno s svojimi otroki veselijo tega otroškega praznika. S. S.

... v Markovcih

V Markovcih je Novoletno jelko pripravilo učiteljstvo, darila pa množične organizacije ter KLO vseh vseh vasi. Glavna točka prireditve je bila igrica »Jurček«, ki so jo vprizorili pionirji nižje gimnazije pod vodstvom tov. Kafolove.

Tudi izobraževalno-umetniško društvo v Dornavi se je razgibalo

Delo v izobraževalno-umetniškem društvu v Dornavi je po njegovem zadnjem občnem zboru ponovno oživelo. Medtem ko knjižnica deluje in se dopolnjuje z novimi knjigami ter se vršijo predavanja Ljudske univerze, je še vedno problematično vprašanje prostorov za dramatski odsek IZUD. Kljub temu, da ta nima pravega prostora, da bi vadili, je priredil za Novo leto dobroslovesno Nušičevo komedijo »Dr.«. Nastop je pokazal, da so igralci vložili mnogo truda in veselja v svoje delo. Opaziti je tudi bilo, da razpolagajo nekateri igralci s precejšnjo rutino.

Prireditvi so prisostvovali tudi zastopniki množičnih organizacij, vendar ti, niti ostali gledalci — veči del otroci — niso imeli od nje veliko zaradi nemira v premajhni dvorani. Kdor je bil na tej prireditvi, je lahko ugotovil, da je v Markovcih nujno potrebna mnogo večja dvorana, kjer se bo lahko brez stiskanja in prerivanja zbralo vsaj do 600 šolskih otrok, kolikor jih ima markoviška šola in da bodo šolskim prireditvam lahko prisostvovali tudi starši.

Po končani prireditvi so se pionirji zbrali v šoli, kjer so jih razveselili predstavniki množičnih organizacij z lepimi darili. Le nekaj otrok iz Sobotnice in Prvence je ostalo, ne da bi jim kdo nudil malo veselja kljub vsem predhodnim nasprotnim obljubam.

V januarju se bo začel v Markovcih tečaj za prirojevavnje in šivanje, na tečaju pa bodo izpopolnjevali tudi znanje slovenščine in računstva. Tečajniki bodo seznanjeni tudi s tekočimi aktualnimi dogodki doma in po svetu. -F-

Nekaj o haloških knjižnicah

Knjižnice v haloških predelih so dosegle po letu 1946 lepe uspehe in znaten vzpon. Toda čim bolj so s splošnim razvojem pri nas rasle kulturne potrebe, tem pomembnejšo vlogo so igrale — in tembolj je na drugi strani zaradi neskrbi merodajnih in v primeri z uspehi na ostalih kulturnih področjih njihov ugled nujno padal. Na drugi strani pa, česar nikakor ne smemo spregledati pri splošnem ocenjevanju knjižnic, je maomarnost nekaterih knjižničarjev tolika, da po njihovi zaslugi knjižnica sploh ne dela.

»Ne smemo obsojati ljudi, da ne berejo ali celo ne marajo brati knjig. To ni res. Le navajati se ne morejo redno in ob času prihajati v knjižnice. Ali bi si knjižničar naprtil knjižničaromare — kolikšna sreča za nas, če bi zmogel to — in obiskal vse hiše v vasi, bi sigurno vse knjige izposodil. Ob času vrnitve bi moral seveda zopet enako stari.«

Ljudskoprosvetni delavci, množične organizacije in ljudski odbori se tega vse premanj zavedajo, sicer bi slika bila gotovo drugačna. -a-

Ljudska univerza v Dornavi je začela z delom

Na predvečer Dneva JLA je pričela z delom Ljudska univerza v Dornavi. Lepaki na najvažnejših mestih Dornave so nekaj dni prej vabili k čim večjemu obisku, tudi pionirji so bili pridno na delu in vabili starše, da bi se naj udeležili predavanj Ljudske univerze. Razglas o ustanovitvi pa je bil objavljen tudi na krajevno objavljen način.

K prvemu najavljenemu predavanju je prišlo okrog 70 vlaščanov. Obiskovalci so izrazili željo, da bi se naj predavanja vršila enkrat tedensko (ob petkih, ob 18. uri).

S prvima predavanjima, ki je poljudno podal tov. Lešnik živinozdravnik iz Ptuja, so bili vsi prav zadovoljni. Zele si še več takih predavanj.

Zal so pri tretjem najavljenem predavanju zmanj čakali na predavatelja. Zbranih pa je bilo okrog 60 ljudi.

Ker kaže velika večina Dornavčanov dovolj zanimanja za delo Ljudske univerze, je želeli da bi zlmiski čas plodno izpopolnili v tem delu.

Dedek Mraz v Dornavi

Ali je dedek Mraz pravoil bele snežinke, ali so one privabile dedka, tega res nihče ni vedel, vedel pa je vsak, da je prav pred njegovim prihodom rahlo nasulo njive in pota, veje in strehe s snežno belino.

Tudi tega nihče ni vedel, ali so starega dedka zanesle noge kar same najprej med živahne pionirje, ali je dedek Mraz sam namenil tako. Res je, da se je najprej predstavil pionirjem:

Jaz sem dedek Mraz, v nosove in ušesa ščipljem, s snegom pota vsa zaspijem in ko me posli smeh, raja, raja bell sneg.

Ej, kaj vse je vedel povedati dedek Mraz o tem, kar je videl na svoji dolgi, dolgi poti! Vzljubil je slovensko zemljo, njeno ljudstvo, ki si gradi z vsem pogumom in z vsemi napori svojo srečo in srečo svojih otrok. Visoki dimniki se dvigajo pod nebo, vodne sile pojo zmagovalne napredku, po tankih bakrenih žicah se preliva elektrika že skoro v sleherni dom ... In pionirji, pomislite, dedek Mraz je pozdravil prvi vlak, ki je peljal preko novega mostu čez Dravo v Ptuju.

Dornavski pionirji so obljubili dedku Mrzu, da se bodo uvrstili med graditelje srečnih dni. Učili se bodo pridneje kot doslej, to bo njihov sedanji delež skupnosti. In če zapira po-

nekod dom kratkovidno očiti pred vsem velikim in novim bodo pionirji tisti, ki jih bodo znašli odpreti.

Kaj je treba še povedati?

Da je bilo lepo? Kaj lepo, saj se vse to, kar in kakor je bilo ob dedkovem obisku, sploh popisati ne da. Saj, Janezek se je malo nerodno izrazil, ko je dejal, da so na stenah viseli palčki in mucki ... Na odru so nastopili še zajčki in medvedi, liščica in žabica zelenka, kužek, ki se iskri pravico ... Kako ljubek so bile te živali ... In peričice, od katerih je ena, še ne petletna, bila preveč samozavestna in pela — po svoje.

Kar nerad? So se pionirji končno poslovili od dobrega dedka. Ta se je pa menda tudi kar nerad odpravil na pot.

o

Dedek Mraz pa je obiskal tudi Dom onemoglih. Tam je razveselil okrog 130 str. Vsi so se zbrali ob visoki jelki. Tudi predstavniki množičnih organizacij in učiteljstva. Tov. Hrčič jih je vse pozdravil ter izrazil najtoplejšje želje.

Po razdelitvi daril je večina v dobrem razpoloženju dočkala Novo leto. Počasi so se razšli, zavestjo, da je lahko biti srečen v domovini, ki misli na dobrobit slehernega svojega člana. -km-

Ali bomo imeli več otroških prireditev?

Teško so že naši predšolski otroci čakali dedka Mrza. Obljubil jim je celo, da bo prišel na mladinsko igrišče, vendar se je zaradi neprimernege vremena odločil drugače.

Predsednica AFŽ odbora terena Vitava-Orešje, tov. Marica Vogrinec, je pozdravila otroke in jim pojasnila, kakšna presečenja jih sedaj čakajo.

Čez sto mladih src je drhtelo ob visoki in košati Novoletni jelki v veselem pričakovanju, kdaj se bodo prikazali dedek Mraz, Sneguljčica, palčki in mladi partizani. Skoraj bi malčki celo pozabili na darila, ki jih je zanje pripravil dedek Mraz.

Ze je pripeljala mlada Vera svoje »Tri punčke« in se z njimi prav pristrčno pomenila, narkar je mala Ljubica s prijetnim glasom razodela vsem: »Bebica sem mala.«

Nato so otroci z zanimanjem poslušali Milico, ki jim je kot starka pripovedovala o preganjani Sneguljčici. Ze jo zagledajo! Ko se je Sneguljčica zatekla sredi gozda v samotno hišico, kjer je bila pripravljena večerja za palčke, so vsi otroci v dvorani zaživeli, vzljubili nežno Sneguljčico, se z njo pogovarjali in ji dovolili, da se je poslužila palčkovih poslastic. Komaj je Sneguljčica utrujena zaspala, že je glasno prispelo na oder sedem veselih skratov z rdečimi kapami in dolgimi slivni bradami. Modrovali so in končno začuden zapazili spečo Sneguljčico, ki so jo občudovali in se jezili na hudobno mačeho. — Samo za hip je lučka ugasnila in že ni bilo več ne palčkov ne Sneguljčice.

»Hi hop« je nato korajžno poskakovala Slava s »Konjičkom«, nato pa je Darja zapela dedku Ivan Potrč:

Gorice

(Nadaljevanje 16)

Nič ni kazalo, da bo kmalu nehal. Očitno je bilo, da je hotel viničarjem narisati s kar najbolj zanesenimi besedami, kako dobro se jim bo godilo v zadrugah, za katere se je on, geometer, navdušil in za kar bi se morali sedaj tudi oni navdušiti. »Tukaj, v zadrugi,« je naglasil »bo osemurni delavnik!«

Nekje od zadaj ga je prekinil trd glas.

»Garaš od ranega jutra do pozne noči, zdaj pa se bo vse samo storilo!«

Nastala je tišina, razred je ravedovno prisluhnul. Dolgi geometer se ni znašel. Zamahnil je, da bi nadaljeval, ali srenja se je razgibala in nekdo je zaklical:

»Norce brije iz nas!«
Govornik je postal, pomaknil se je nazaj — ves obraz se mu je skrčil — in zakričal:
»Reakcija vas je nahujskala!«
Kejačev se je potrepjal ko na trnju, nasmejana oči so začele gledati srepo. Očitno je bi-

Mrazu dobrodošlico s pesmijo »Rasla je jelka.«

Z odlično pesmijo »Slovinci kremeniti« so nato prikorkali k tabornemu ognju mladi partizani s puškami ter se složno združili, da priborijo mladini sonce, svobodo in mir. Pri odhodu se je vedno bolj oddaljevala njihova pesem: »Kovači smo.« Tako so se naši otroci spomnili na težke, a svetle dni naše junaške borbe za osvoboditev.

Zazvenele so nato partizanske in druge mladinske pesmi iz harmonike mladega Matjašiča, medtem pa je iz daljnih krajev prisopilal dedek Mraz. Mogoče je bil še zato bolj utrujen, ker je prinesel mnogo, mnogo darov za naše pridne otroke, saj po rednih sedaj sploh ni bilo. Za vsakega je imel razen poslastic tudi še lepo igračo. Vmes so bili možički, zajčki, mucke, piščiki, zlasti pa je zbuvalo pozornost nekaj slončkov.

Veseli je bilo veliko, tako da so nekateri otroci hiteli kazat domov dobljena novoletna darila in so kar pozabili na ranjanje ob Novoletni jelki, ki je zaključilo ta veseli otroški popoldan.

Vsekakor moramo dati priznanje organizaciji žen včlavskega terena, da so z mnogimi urami prostovoljnega dela pripravile našim najmlajšim tako lepo Novoletno jelko. Posebej pa se še zahvaljujemo prof. tov. Arharjevi, ki je vložila mnogo truda za pripravo prizrorka iz Sneguljčice in drugih točk programa, kakor tudi vsem ženam, ki so sodelovale pri izdelavi sukunjenih igrač, prav tako pa tudi vsem, ki so z denarnimi prispevki omogočili to prireditve. -pm-

Ali nihče se ni oglašil. Vse se je samo oziralo vavnj, otroci z odprtimi usti.

»Zadruga, to so kolhoz!« se je oglašilo od zadaj, od tam, od koder se je silšalo poprej negodovanje.

»Tako je, tako, da bo lakota kakor v Rusiji, oh — Jezus!« je zastokala starša in se pokrivala. »Bog nas varuj hudega!«

»Cakaj!« je zaklical zatišano Kejačev in odrinil geometra od mize.

»Prosim, prosim...« je komaj še utegnil šepniti geometer.

Viničarski svet je bil razdražen. Začel je groziti in se prepirati. Razred se je začel vleči vase, kazati je začel bodice, narsril se je kot jež pred nevarnostjo. Saj, živeli smo v revščini, so govorile oči, a kaj bo zdaj, kdo nam more reči...?

»Ljudje, pustimo kolhoze!« je zaklical Kejačev in dvignil desnico. »Taka je: gorice so razpokane, koče razdejane, nemške gospode ni več...! Ljudje, vprašam vas: kako boste gorice obnovljili? Ali jih bo zmogel vsak sam?«

Kejačev je počakal in zakrčil z roko, a preden je znova spregovoril, se je oglašila Kočekova viničarka, z glasom, ki se je

emšilil samemu sebi in ki je hkrati obtoževal.

»Mi že dve leti nismo kopali,« je zastokala.

»Mi že štiri ne...«

»Gorice so razkoptane, kolje je raznešeno...«

»Kolja ni, polovico trsja je uničenega...«

»Kaj bi toliko jadikovali?« je vprašal ženski glas nekje iz sredine in si odgovoril sam, a trmasto, kakor da bi se postavila ženska vsem po robu: »Kopali bomo in imeli gorice! Nič nam ne bo z neba priletelo!«

Vračka je spletelo vroče. To je bila Jula, ki se je oglašila. Rinila je s Stefekom proti prvim vrstam. Segla je pod robec in si popravila lase, ki so ji venomer uhajali izza svetle lanene rute.

»Ze,« se je oglašil možki in ponovil: »Ze... kaj pa jaz bom obdelal, sosed, pijanec, pa ne bo hotel!«

Glave so se obrnile. Vprašal je Filipov. Ljudje so ga spoznali po hrzajočem in počasnem govorjenju.

»Tako bo z zadrugo!« se je oglašil poleg njega nekaj drugi glas in možki se je nasmešnil. »Kdor ne bo delal, bo stradal!« se je obregnil Kejačev.

Ženske so pokazale vesele obraze in začele so prikimavati, možki so ostali leseni.

»Ze, kaj pa,« je počasi povzval Filipov, »kaj, pa, če bo družina delala, gospodar pa ne bo hotel delati!«

»Tam se bo žena ločila!« je odgovoril geometer, kakor da bi on vedel vse in kakor da bi imel odgovore že zdavnaj pripravljene.

»Ha — ha — ha,« go so zasmeljali viničarji, neka ženska pa je osuplo vzklíknila:

»Juj-na, ali bo zadruga ženila?«

Srenja se je zasmejala.

»Kaj pa, če bo toča pobila? Kdo bo pomagal?« je vzdihnila Placarka.

»Eh, Placarka,« je odgovorila Jula, »kakor si bomo postilali, tako pa bomo ležali! To bi ženska že lahko vedela...«

rice, požgane koče in prazne kleti.

In ko je zatem potegnil geometer iz mape papirja in začel izklicevati imena viničarjev in viničark, ki so se priglasili, ko je jel pri vsakem imenu postavljati pred kajzarsko srenjo vprašanje, naj se odločijo, ali bodo človeka sprejeli ali ne — se je začelo dogajati nekaj, kar viničarski svet ni doslej nikoli doživel, a kar ga je potegnilo za sabo.

»Obran Jožko, Lačonci,« je prebral geometer prvo ime.

Razred je zajela tišina. Tu in tam se je kdo prestopil in na kratko zakašljaj, nihče pa ni vedel, ali naj kaj zine, da ne bi kar narobe povedal.

»Ga sprejmete?« je vprašal geometer in se zagledal vprašujoče in na moč oblastno po ljudeh.

Ljudje so se začeli spogledovati. Tiste »ja« in »sprejmemo« so spravili iz sebe samo zato, da so nekaj odgovorili.

»No,« se je oglašil nekdo in dregnul sosedna na svoji desni. »No, zakaj ga ne bi sprejeli?« je vprašal sosed.

»Saj, sprejmimo ga.«
Geometer je stegnul roko, hotel je napraviti pripombo, se je premislil in prebral novo

Dopisi najmlajših dopisnikov

Novoletna jelka na Rodnem vrhu

V nedeljo, 30. decembra 1951, smo v šoli na Rodnem vrhu imeli prireditev ob Novoletni jelki.

Da bi ta čim lepše uspela, smo se že pred štirinajstimi dnevi začeli učiti igre in deklamacije. Tudi pionirski pevski zbor se je naučil nekaj narodnih in umetnih ter partizanskih pesmi. Največ dela pa smo imeli v soboto. Pionirke so krasile jelko, ki jo je prinesel pionir Zajšek Janko. Pionirji pa so znosili klopi na podstrelje. Ko je bila učilnica izpraznjena, so napravili zasilen oder. Deske je posodil tov. Kozel Anton, pripeljal pa jih je Vindiš Jakob.

V nedeljo navsezgodaj smo pionirji prišli v šolo. Pred začetkom smo se enkrat ponovili vse glavne točke. Tudi tamburaše smo povabili na našo prireditev, da bi nam peli in igrali. Okrog desetih se je zbralo v šoli mnogo ljudi. Najprej je nastopil pevski zbor, ki je ob spremljavi tamburašev zapel pesem »Hej Slovani«. Med deklamacijami in pevkami točkami so se vrstili zabavni prizori in rajalne vaje ob spremljavi harmonike. Od vseh točk sta nas najbolj zabavala »debeli Tone in suhi Tine«.

Tudi sam sem sodeloval pri pevskem zboru ter igral zdravnik. K meni je prišla ženska, ki je bila zelo boleha in živčno slaba, da so se ji roke kar tresle. Napisal sem ji recept. Če bi hotela biti v svojem življenju še enkrat zdrava in veseja, bi morala vzeti vsak dan kilogram in četrt samopremagovanja, kilogram potrpežljivosti, kilogram pravičnosti, pol kilograma preudarka, pol kilograma prijaznosti in dobre volje, pol kilograma postrzeljivosti ter vsaj četrt kilograma darežljivosti. Vse to bi morala zmešati in vzeti od te mešanice vsak dan po potrebi, če bi pa bilo treba, pa vsako uro ali vsaj na tešče.

Ta recept sem priporočal, Ledeni skorja, hlebec in peč.

Iz mladinskih aktivov

Kot v vseh organizacijah, so tudi v mladinski organizaciji v tem času volitve v aktivih LMS, kjer se ti v resnici obstojajo.

Tudi mladinski aktiv na DP v Trzinščah je te dni imel svoj letni sestanek, na katerem so člani aktivna ugotovili naslednje: Aktiv Trzinšče šteje sedaj 16 članov aktivna LM, kateri so do neke mere vsi delali aktivno v mladinski organizaciji. Da pa mladinska organizacija ni imela še večjih uspehov, je pa vzrok to, da sta se v 1951. letu dvakrat menjala sekretarja aktivna. Kljub temu je aktiv dosegel lepe uspehe. Vsi mladinci so tekmovali na čast 10. obletnice OF in se za ta praznik pripravili tudi s kulturno prireditvijo. Mladina je pomagala tudi pri spomladanski konjski reviji, udeleževala se je raznih strokovnih in političnih predavanj.

Mladinci v Trzinšču se lahko pohvalijo tudi s tem, da je 5 mladincev iz njihovega aktivna sodelovalo na III. mladinski prog Banjaluka—Doboj, vsi so se vrnili ali z značko udarnika, ali pa s pohvalo za požrtvovalno delo v brigadi.

V času šestmesečnega tekmovanja na čast 10. obletnice OF je aktiv sprejel od Okrajnega komiteja LMS Ptuj prehodno zastavico, za pomoč aktivna pri volitvah v Ljudsko skupščino LRS pa pohvalo.

ime. Tudi za tega je srenja prikimala.

»Zakaj ga ne bi sprejeli?« so se vpraševali viničarji.

»Tako je, da, zakaj ga ne bi?«

»Sprejmimo ga...«

Geometer je klical nova in nova imena, bilo je kakor pri izklicanju na dražbi: k prveemu, k drugemu, k tretjemu... Bral je imena in srenja je odgovarjala kakor pri litanijah in pri šmarnicah.

Pri Zumanovih, pri viničarjih iz Rincetovih klancev je zaklical sredi odgovarjanja, ko je nastala za trenutek tišina, živ ženski glas:

»Zakaj ga sprejmete, to povejte!«

Bil je Julin glas. Bil je vedno bolj trmast in odrezav.

Kazalo je, da Julia z nečim ni zadovoljna. Stala je povprek, prav tako kakor druge viničarke, ogrnjena s pleteno ruto, in je po strani pogledovala proti mizi, kar je razodevalo, da ji ni vseeno, kaj se godi po razredu.

»Dober je,« je izjavila ženska, ki je stala za njenim hrbtom. Pokazala je obraz ovit v enako ruto in znova potegnila nazaj v temo.

»Dober? Dobri smo vsi,« je zinjila Julia.

Po razredu je zašumelo, zašlo je kakor v panju.

vsem gospodinjam, ki boleajo za to boleznijo.

Tudi pijanček je prišel k meni, da bi mu zapisal učinkovito zdravilo proti žejli. Letos je zanj slabo, ker ni dosti nabral in so mu skoraj vsi čepi v kleti že suhi.

Svetoval sem mu, naj ima v hiši in tudi v kleti vedno po nekaj steklenic, napolnjenih z vodo. Kadar bi ga prijela huda žejla, naj bi zgrabil eno teh steklenic in jo v enem dušku izpraznil. To naj bi tako dolgo ponavljal, da bi žejla popolnoma prenehala.

Ko je bila naša prireditev končana, smo odšli v drugo učilnico. Tam smo dobili kektse, bobnone, kavo in kruh.

V imenu pionirjev se zahvaljujem vsem, ki so darovali za našo prireditev pod Novoletno jelko, posebno pa za zadrugi Gorca-Dežno, »Gradišu« Strnišče ter Svetu za prosveto v Ptuj, ki so darovali večje zneske. Vindiš Jaka nam je vse dobrote prinesel iz Ptuja, za kar smo mu še posebej hvaležni.

Teга dne sem bil zelo vesel ter mi bo ostal dolgo v spominu.

Toplak Jože, učencec 6. razr. na Rodnem vrhu.

Pionirji, uganite kaj je to!

Ni kamnit in ni lesen in brez loka in oboka most se spenja prek potoka.

Brez skorje gre skoz odprtino in s skorjo zapusti vtolino.

Zobov nobenih nima prase junaku glavo vso popase.

Učencec 6. razr. na Rodnem vrhu.

Film, ki ga bomo videli v Ptuj:

Vrnitev

Srečna in zaljubljena sta bila dr. Ulysses Johnson (Clark Gable) in njegova žena Penny (Anne Baxter), preveč zatopljena v družabno življenje svojega mesta, da bi pomislila na ustvarjanje družine. Se manj pa sta mislila na to, da obstaja na svetu tudi manj prijetno življenje. Vse to je močno motilo Ulysssovega prijatelja dr. Boba Sunda- (John Hodiak), ki je zaman poskušal, da bi Ulyssa pridobil za borbo proti revščini in malariji v bližnjem Chester Villageju.

Ko izbruhne vojna, stopi Ulysses v vojsko kot sanitetni major in za fronto se v svoji pojski bolnišnici prvič spoprime z resničnimi življenjskimi problemi. Včasih mora operirati ranjence tudi po šestnajst ur brez prestanka. Polagoma spozna, da je bilo njegovo delo doma sebično in brez pravega smotra. Spozna tudi, da ima njegova strežnica, poročnik »Snapshot« McCall (Lana Turner) v njegovem življenju važno mesto. Ona, vdova s šestletnim sinkom, je bolj kot kdo drugi pripomogla, da se je njegov pogled na svet močno spremenil. Na italijanski fronti in pri invaziji v Normandijo mu zvesto stoji ob strani. Spretna instrumentarka je, tako da mu postane nepogrešljiva. Povrhu pa še ljubka in tako privlačna, da si Ulysses končno prizna, da je zaljubljen vanjo. »Snapshot« noče razdreti zakona, zato prosi za premeštitve.

Ulysses pride jeseni 1944 na dopust v Pariz, kjer v hotelu naleti na »Snapshot«. Po večerji pride vest o velikem nemškem prodoru pri Bastogneju. Ulysses sklene takoj oditi na fronto. »Snapshot« pa gre z njim. Na poti zaideva v bojno črto in sta prisiljena, da prebijeta noč v razbiti hiši, ki je pod sovražnim topniškim ognjem. Takrat si izpovesta svojo globoko ljubezen.

Toda kmalu nato je »Snapshot« težko ranjena in umre. Ulysses pa dobi povelje za povratek v domovino. Ali naj se vrne k ženi, ki mu je simbol starega, puhlega življenja, k ženi, ki hoče samo njegovo ljubezen, ne mara pa otrok, v toplo, a ne več zadovoljujoče udobje premožnega kirurga?

»Vrnitev«, je vsaj po mnenju hollywoodskih kritikov, eden najbolj uspešnih filmov zadnjih let. Da so se producenti hoteli z njim izkazati, priča vsaj lepo številno priznanih igralcev, ki sodelujejo v njem: Clark Gable, »kralj Hollywooda« in Lana Turner. Cenjena igralca sta tudi Anne Baxter in njen mož, »alentirani ameriški Ukrajinec« John Hodiak.

Film bo našemu občinstvu brez dvoma ugajal zaradi dveh stvari: zgodbe o »velikih ljubeznih« imajo velik krog ljubiteljev, osnovna misel filma, to je, sprememba mišljenja zaradi nezprosne resničnosti vojne, pa je našemu okolju zelo blizu, saj takih primerov pri nas gotovo ne manjka. Drži sicer, da izdelovalci gradijo film predvsem na ljubezni in da je vojna in idejna podlaga, kolikor je film ima, le dodatek, ki naj napravi zgodbo ljubezni bolj ganljivo, vendar je, vsaj za nas važno, da je ta idejna podlaga zdrava.

Režiser filma je Mervyn Le Roy, tvorec znamenitih filmov »Trideset sekund nad Tokijem« in »Gospa Curie«, ki smo ga videli tudi pri nas.

»Z Lajhovkami bo križ.«

»Materi nismo dali volilne pravice.«

»Kako pa ona?«

»Ona?« je vprašal nekdo, kakor da bi se začudil vprašanju, nekdo drugi pa je odgovoril:

»Z Nemci se je pajdašila...«

»Druge so ustrelili, njo so izpustili...«

»Lajhovčina hčerka je, kaj bi več govorili...«

»Ha-ha-ha...«

Začele so ženske, končali pa so moški s širokim in hototajocim smehom. Bil je smeh, ki se je razlezel po vsem prostoru, da se je zazdelo, da se je ves razred zarežal. Ali je med njimi Lajhova, ali je ni, to je ljudi malo brigalo. Kazalo je, da je Kajžarju zaradi Lajhove Lizike vseeno, edino Placarka je zapiskala in izjavila:

»Kjer bo ta, tam mene ne bo!«

Potem je padlo mnogo imen.

»Ornik Ciril.«

Razred je obmolknil. Nihče se ni oglasil. Zazdelo se je, kakor da jim je nekdo, nekakšna nevidna sila, zavezal jezike.

»Ornik Ciril, ali si tukaj?« je vprašal geometer.

»Tu...« se je oglasilo zadaj s hreščicim in s kar preoblastnim glasom. Tak glas pa je Ornika tudi pokopal.

Kaj bomo postavile v nedeljo na mizo

1. Tolčena jetrna juha.
2. Telečji tički v omaki.
3. Zdrobovi cmoki s solato.
4. Jabolčna pena.

TOLČENA JETRNA JUHA

20 dkg jeter sprazim na 3 dkg masti skupno z nekaj čebule in koreninja, zalijem z vodo ali juho ter dušim, da je mehko. Potem zmeljem to na stroju in pretlačim.

Iz 3 dkg masti in 4 dkg moke napravim svetlo prežganje, zalijem ga z vodo, pridenem pretlačena jetra, solim, malo popram in pustim še malo vreti. Kot zakuhno dodam opečene žemlje.

TELEČJI TIČKI V OMAKI

Od 80 dkg telečjega stegna narežem za dlani velike tanke rezke, jih potoležim in malo nasolim. Ostalo teletino zmeljem in dodam 4 dkg prekajane zmlate svinjine in soli, popra, 1 drobno jajce, 1 žlico z mlekom ali kislom smetano napojenih drobtin ter drobno zrezane peteršilja. S to zmesjo napolnim rezke, jih zvijem v klobasice in povežem z nitjo. V kozici razbelim eno žlico masti in eno žlico drobno zrezane slanice, denem vanjo tičke in jih opečem. Ko so pečeni, jih zvedam iz masti in odstranim niti, nato napravim na isti masti omako iz čebule, nekoliko moke in paradižnikove mezge, jo osolim in jo polijem preko tičkov.

ZDROBOVI CMOKI

Četrť litra belega zdroba zmešam v pol litra vrele vode ali mleka in pustim, da se ohladi. Nato primešam dve jajci, 2 do 3 kuhane pretlačene krompirje, 3 žlice moke in košček masla ter sol.

Iz zmesi naredim cmoke, jih povaljam v moki in skuham v kroupu. Cmoke dam takoj na mizo.

JABOLČNA PENA

V kozici spenim 4 dkg presnega masla in zarumenim v njem 5 dkg sladkorne sipe, dodam 1 žlico marelične (ali kake druge) marmelade in 6 majhnih, olupljenih, kislih jabolk. Dušim jih toliko časa, da se razkuhajo. Nato jih zložim v drugo kozico in pokrijem s trdim snegom dveh beljakov, med katerega med mešanjem primešam 1 žlico sladkornega prahu. Vrh snega potresemo eno žlico debelo zrezanih, olupljenih mandljev, potem pa postavim v pečico za toliko časa, da sneg porumeni.

Naši malčki pozimi

Prava, lepa zima, z zmernim mrazom, snegom in soncem nikakor ni sovražnik naših najmlajših. Mamice pač posežejo po visokih čevljičkih, volnenih nogavicah in toplim oblačilu. Za pravo poskakovanje in igro v snegu se mnogo bolj kot plašček prilaga dvodelna obleka (hlačke in pulover) iz toplega trikotažnega blaga ali sukna.

Tudi dolge volnene hlačke, ki smo jih same spletle, bodo sedaj dobrodošle. Že otroku, ki je komaj shodil, se zdi sneg zelo privlačen, zna se z njim igrati prav tako kakor z vodo ali peskom. Večji otroci se že pranejejo sankati in s pomočjo starejših postavljati snežene možje. V predšolski dobi

Znova so začele ženske.

»Ornik?« je vprašala ona, se začudila in rekla: »Kaj je treba tu izpraševati? Iz zadruge se norčuje, sinove je imel pri esosovcih... iz Avstrije pišejo...«

»Kaj pa dekleta?«

Dve visoki in razoglavli postavi s kitami, zavitim v svitek, sta zganili in pogledali odkrito po ljudeh in za tem Vračkovo.

»Dekleti?« se je vprašala Julia in si predjela cekar, kakor da bi to kaj pomagalo. »Zlata vredni delavci sta!«

Ta »ne« ni Ornika samo izključili, vse po na gosto nabitem prostoru je oživelo, viničarski svet je začel misliti eno — kako je prav, da so se rešili Ornika. Vedno bolj se je čutilo, od imena do imena, ki so padala na rešeto, kako je začela živeti tista skraja tako brezoblična, nezaupljiva in od vseh vetrov znena gnota viničarjev in viničark. To, kar je skraja, na večer, molčalo in se zaziralo nezaupljivo v bričeto lojenko, kar je enako nezaupljivo poslušalo besede, ki so bile izgovorjene izza te mize in so nekaj obljubljale, vse to se je počasi razgibalo, Kajžar je začel po svoje

misliti. Upal si je izreči tudi svoj ne.

Ko so prišli do Muhliča, je stari vstal in začel s svojo zgodbo.

»Belo so mi dali, pogledjte!« Segel je v žep, se dvignil in se komaj držal na nogah. Moral so počakati toliko časa, da so videli to belo legitimacijo vsi. »Jo vidite?« je vprašal glasno in z zadostjenjem. »To je moja legitimacija. Bela je, kakor je ostala bela moja duša. Samo tisti, ki jo je imel, ve, kaj sem z njo prestal. To je moja legitimacija, mislim, tudi za zadruge...«

Viničarji so se razmaknili pred njim, da so ga videli tudi oni za mizo, in ga začeli miriti. Dolgo ni utihnil, dolgo se ni mogel pomiriti. Krillil je z legitimacijo in hotel, da bi svet še enkrat slišal, kaj je prestal...

»Mikl!« je izklical geometer.

Razred je za hip utihnil, nato je nekdo trdo povedal:

»Tega pa pred sodišče in ne v zadruge!«

»Kasaj Slavko.«

Završalo je.

»Zandarja?! Zadošti smo se ga ball.«

»Kar ni nikoli delalo, tudi nikoli delalo ne bo,« je pristavila Julia.

GOSPODINJSTVO

si nekateri že pripnejo smučti ali drsalke.

Moramo pa pozimi mnogo bolj paziti na to, da ne bodo naši otroci na prostem stali ali celo sedeli, da se ne bi tako preveč razhladili. Mrzle noge ogražajo ledvice, razhlajanje spodnjega telesa pa mehur, posebno pri deklicah.

Vsi otroci radi jedo sneg. Tega skoraj ne moremo popolnoma preprečiti, vendar pa moramo paziti na to, da ne bodo nosili v usta umazanega snega in tudi tega ne v večjih količinah.

Čim ostrejši je pozimi mraz, tem bolj skrajšamo čas gibanja otrok na prostem. V glavnem določijo ta čas otroci sami. Ko jih zazebe, postanejo sitni in jokavi. Vendar če izvzamemo najostrejšo zimo, so zimski dnevi naravno sredstvo za pametno utrjevanje otrok.

Vlažna stena

Da vsaj deloma odstranimo vlago iz stanovanja, postavimo v prostor staro posodo, ki smo jo napolnili z negasenim apnom ali klorovim apnom. Te snovi vsrkavajo vlago, nakar jih lahko posušimo in nato zopet uporabimo.

Pridno zračenje stanovanja ob suhih dneh, po možnosti s preprihom in kurjenjem pozimi, je za taka stanovanja nujno potrebno.

Da bi preprečili vlago v kuhinjah, pustimo med kuhanjem okna malo odprta. Posoda naj bo pri kuhanju pokrita. Če se pokrovke popolnoma ne priležejo, prevežemo čez nje čisto platneno krpo, ki vsrka paro.

Zledenele šipe

Hitro očistimo zledenele šipe, ako jih umijemo z močno raztopino soli, potem pa jih odrgnemo z glicerinom.

Gasilski igralci iz Trnič so prvič igrali

Do sedaj smo le malo slišali o gasilskem društvu v Trninah. To pa ni čudno, saj obstaja to društvo komaj nekaj mesecev. V nedeljo, 6. t. m., je to društvo, ki ga sestavlja 61 članov, priredilo na odru v Staršah igro »Miklova Zala«, katero so si vaščani že dolgo želeli.

Kljub mladim igralcem, ki so bili prvič na odru, in pa težkoče glede oblek, kulis in šminke, so na splošno vendarle igro dobro izvedli. Obleke sicer niso zadovoljile gledalcev. Vsekakor naj bi režiser preskrbel, da so oblečeni vsi ali pa nobeden v korosko narodno nošo, tako pa je bila precej pisana slika. Nekaj igralcev je bilo oblečenih v korosko narodno, nekaj na pol, ostali v navadnih današnjih oblekah. Tudi šminkanje ni v celoti odgovarjalo, tako je n. pr. izgledala mati Miklove Zale iste starosti ali celo mlajša kakor sama njena hči. Nezadovoljstvo med gledalci je vzbudila nepravilnost, da so priveditelji igre prodali več vstopnic kakor je prostora v dvorani, zato je bila dvorana tako nabita, da gledalci zadaj sploh niso videli in nič slišali in so morali zaradi natrpanosti nekateri v sredi igre dvorano zapustiti.

To bi naj bila na splošno mala kritika, vsekakor pa si zaslužijo tudi pohvalo.

Tov. Maks Tepaj, ki je igralsko skupino vodil, je imel precej dela in teškoč s temi mladi

dimi igralci, preden jih je lahko postavil v Miklovo Zalo na oder in s tem zadovoljil željo vaščanov. Priznati moramo, kar se tiče same vloge, jih je večina igralcev dobro izvedla. Najbolj se je pokazala Kostevškova, ki je igrala Miklovo Zalo, tudi Trs Ivan ml. je na odru pokazal izredni talent, četudi je tokrat prvič igral. Nadalje Šibila, Gojčič in Gasenburger.

Torej začetek tega mladega gasilskega društva se je izkazal po kulturno prosvetni liniji.

Želimo, da bi znali dobro prijeti in se uveljaviti med ljudstvom kot dobro gasilsko društvo, ki je važen organ na podeželju, saj lahko dobro organizirano in opremljeno gasilsko društvo ljudstvu zelo koristi.

Uporabljenost jajčnih lupin

Dobro zdrobljene jajčne lupine dajo izvrstno apneno gnobjo. Ako jih dobro posušimo in zdrobimo, jih zmešamo med košajo hrano. Da so zdrobljene jajčne lupine izvrstno sredstvo za čiščenje steklenic, je marsikomur že znano.

Če zmešamo jajčne lupine s kisom in soljo, lahko s to zmesjo lepo očistimo masne posode, posebno pa bakreno posodo. Stolčene lupine so pa tudi zanesljivo in neškodljivo sredstvo za beljenje perila. V kotel, kjer bomo kuhale perilo, vzremo nekaj pesti stolčnih jajčnih lupin.

Briketi iz premogovega prahu

V drvarnicah se često naberejo večje količine premogovega prahu, ki ga lahko s pridom porabimo.

Prah pokropimo z vodo in ga premešamo, tako da ga lahko stisnemo v kepe. Vzamemo časopisni papir, ga večkrat preganemo in na vsak komad vsipamo po pol lopate premogove mešanice, ki jo zvijemo in stisnemo v kepo. Kadar imamo v peči močan ogenj, naložimo nanj te brikete. Ako zapremo pečna vratica, žarijo taki briketi po več ur. Uporabimo jih lahko tudi za peči-trajnice.

Očala

Neprijetno orosenje očal preprečimo pri hitri toplotni spremembi, ako stekla namažemo z maznim milom ali milnim prahom (v sili tudi z navadnim milom) in jih nato suho odrgnemo s fino platneno krpicco (nikakor pa ne z usnjem). Tudi glicerini velja kot sredstvo proti orosenju stekla.

Pod kolesi traktorske prikolice

Dne 2. januarja t. l. zvečer je traktor s prikolico KDZ Trniče povozil in smrtno poškodoval Sagadin Milka iz Trniča, ki je drugi dan podlegel poškodbam. Ker ni točno znano, kako je prišel mladi Sagadin pod kolesa traktorske prikolice, je uvedena preiskava. Traktor je vozil Graf Franc.

Dopisujte v „PTUJSKI TEDNIK“!

Razred se je zasmeljal. Pri naslednjem, pri Karlu Belec, je nastal molk sam od sebe, le nekemu je ušel kratek posmeh. Potem se je oglasil nekje iz ozadja tenek ženski glas.

»Belečka! To bo sam prepirl!«

»Kaj le vidijo moški na njej?« je zapiskala Placarka.

Hihitanje je prenehalo takoj, ko se je zaslialo zadaj, nekje pri vratih, nekaj kakor vzdih, potem se je začela nizka možka postava rivati med ljudmi v ospredje, k mizi in k luči.

»Prosim za besedo. Prosim...« je prosil moški in silil naprej.

Bil je Karel Belec sam. Prebrinil se je skozi prednje vrste in obstal pred mizico. Tam se je ogledal po svoji ponošeni suknji, kakor da bi se sramoval, da se mora takšen pokazati, predjal palico iz ene roke v drugo, se naslonil in se oprl na njo in se ozrl po obrazih za mizo, po Vračkovem in po Kejačevem, potem pa obstal s pomenujočimi očmi na geometru. Zbral je besede, ki jih očito ni mogel zbrati, povrh tega je zaslial za hrbtom posmihanje.

(Nadaljevanje prihodnjije)

Od ukradenih krav nista imela koristi

Placar, 10. jan. Iz hleva KDZ Placar sta bili v noči 28.-29. decembra 1951 ukradeni dve kravi, last Bračič Alojza in Kuhar Antona, ki sta bili odgnani po neznanih storilcih v smeri proti Rogoznici, od koder pa se je sled zgubila. V Placaru in v okoljskih vaseh je bilo mnogo ugrabljanja, kdo so storilci in kdo bo novi zakoniti lastnik ukradenih krav.

Organi ptujske postaje LM so izsledili dva tatova, ki sta ukradeni kravi spravila na Pobrežje k Mlakar Jakobu. Kravi sta vrnjeni lastnikoma, tatova pa se bosta zagovarjala pred sodiščem.

„Ne želi svojega bližnjega blaga“

Ptuj, 9. jan. Zvečer 30. 12. 1951 je bilo ukradeno Skrbnišek Stanku iz Zg. Hajdine št. 69 dobro ohranjeno dvokolo pred gostilno Bračič.

Tatu so organi LM Ptuj hitro izsledili, kolo vrnili lastniku. Tat se bo zagovarjal pred sodiščem.

Aretacija roparjev v Loperšicah

V okolici Čakovca, Preseke in v bližini Ormoža so se na hrvaški strani v drugi polovici preteklega leta ponavljali roparski napadi na pešce in kolesarje. Govorice o teh napadih so vzbudile pozornost ljudi, ki imajo večkrat opravke izven svojega domačega kraja, zato so najraje hodile zvečer skupaj gruče, ki so roparjem tršji oreh kot posamezniki.

V napadu 3. jan. t. l. ob 22.30 med Središčem in Obrežjem niso storilci pričakovali, da bodo ostali brez plena, ker so tokrat naleteli na organa LM iz Ormoža. To je končno pripomoglo do razkritja osmih roparskih napadov, ki so jih na hrvaški strani izvršili isti storilci, ki izvira iz Loperšic.

Temeljita preiskava, ki se vodi proti tem okoliščinam, ki so prišli v roke pravice, nam bo omogočila, da bomo lahko kaj več o storilcih in njihovih dejavnih napisali po sodni razpravi.

Točila sta domačo kapljico

Kicar, 10. jan. V Kicarju se je hitro razvedelo, da točila Arnuš Jakob in First Martin na svojem domu samorodnico po ceni 80 din za liter. Predvsem se je to razvedelo med mladino, zato ni čudno, da so se pri Arnošu in pri Firstu zbrali fantje, ki so se tudi hitro opijanili, da je prišlo celo do pretepa med razgretimi fanti iz Kicarja in Pacinja, v katerem je dobil Murko Stanko več poškodb.

Gostilničarja »samorodnik« se bosta morala odreči dobičkonosnega točenja samorodnice.

Z mesarskim nožem ga je prebodel

Z mesarskim nožem je 7. jan. t. l. ob 4. uri zjutraj napadel Alojza Benko iz Ločiča št. 5 na veselic v Gočevi na dopustu se nahajajoči Simončič. Nož mu je popolnoma predril prsni koš. Nezavestnega so pripeljali v ptujsko bolnišnico. — Splošen prezir ljudstva je najmlajša oblika kazni za junaka Simončičevega kova in njemu podobnim.

Nekaj za vinogradnike

Do svečnice je čas za pretakanje vina

Ing. Zorec Egon

Vino pretakamo navadno v mesecu januarju. Vendar je natančnejši čas takrat, ko vino povrne in ko se je že dovolj očistilo. Rano zoreče vrste povrne in se očistijo seveda prej kakor pozne. Zato pa takšno vino seveda prej pretakamo.

Pred pretakanjem je važno in potrebno prepričati se o zdravju vina. V ta namen natančno vino v kozarec ter opazujemo. Če ima vino kakršno koli nepravno barvo, takoj vemo, da z njim nekaj ni v redu. Takšno vina ne smemo pretočiti. Treba ga je prej oždravit — torej uničiti povzročitelja bolezni. To storimo s tabletami kalijevega metabisulfit, za kar je potrebno seveda natančno navodilo strokovnjaka ali vsaj pomoč iz kake knjige o kletarstvu.

Ko smo se torej prepričali o zdravju vina, ter ga, če je bilo potrebno, oždravili, začnemo s pretakanjem. Zato pa je treba klet predhodno dobro pripraviti. Predvsem jo je treba temeljito očistiti, pri tem pa paziti, da se preveč ne ohladi. Na predvečer dneva pred pretakanjem okna in vrata kleti dobro

Norice — pogosta bolezen naših otrok

Bolezen imenujejo tudi ovčje osepnice ali blekl. V zadnjem času je nekaj pojavov te bolezni.

Bolezen se začneja z manjšo vročico, na telesu se pojavijo rdečkaste lise, ki prehajajo v drobne in večje mehurčke (v velikosti prosa do velikosti leče), ki se začno že naslednji dan sušiti ter se pretvorijo četrti dan v kraste; le-te se 7. ali 8. dan odlupijo in za njimi ostane rdeča lisa brez vidnih jamic. Ni še dognano, ali so norice popolnoma istovetna bolezen s pravimi kozami, vendar se smatrajo za najmilejšo obliko koz. Prenašajo se pri majhnih otrocih lahko in naglo po stiku. Obolijo navadno otroci od 3. do 5. leta, dočim za odrasle ni posebna nevarnost, da bi se okužili. Bolezen poteka lahko in ugodno brez posebnih posledic. Zdravljenje z zdravili ni potrebno. Oboleli naj ostajajo nekaj dni, tudi do enega tedna, v postelji. Po D. V.

Prijaznost in pol

Središčani so znani, da ljubijo prijaznost v razgovoru, na cesti, v uradu itd. — torej povsod in si želijo prijaznosti tudi od drugih. Zato ni čudno, če kaka stranka ob svojem odhodu iz poštnega urada v Središču malo trdneje zapre vrata in se uslužbenke same pri sebi potem vprašujejo, ali niso bile morda one povzročiteljice temu hrupnemu zapiranju vrat.

Toda preidimo k stvari. Tovarišci na pošti v Središču bi si naj vzeli k srcu: Ako pride k Vam v bodoče še stranka, ki bi vsled trenutnih finančnih težav hotela odjaviti svoj radio-prejemnik, ji izročite, seveda proti plačilu, potrebno tiskovino in to brez pripombe »smešno«, ali pa mogoče celo brez odgovora, tako da človek ne ve, ali naj se za informacije obrne na kmetijsko zadrugo, ali na kak drug forum ali pa morda le nazadnje na poštni urad. V slučaju, da so Vam obrazci zmanjkali, stranki v primernem tonu to povejte, eventualno dajte zraven še navodilo, kaj naj stori in boste vedve in še menda kdo tretji zadovoljen.

Nesreča nikdar ne počiva

1. januarja 1952 je padla na poti iz Dobrave v Ormož Lončarič Katarina iz Dobrave ter si poškodovala desno nogo nad kolonom.

Neznanec je 1. januarja t. l. v Muretincih na cesti napadel Franca Kujavec iz Stojnc ter mu s kolom prizadel poškodbe na glavi in rokah.

Levo nogo nad gležnjem si je strla Ribič Marija, ko je padla po stopnicah na svojem domu v Zvabu št. 38, KLO Ključarovič.

Na poti v Ptuj je 5. jan. t. l. padla Roza Vidovič iz Spodnje Hajdine ter si strla desno roko pod komolcem.

Fantje so ga napadli

6. jan. t. l. so fantje iz Trnovca, KLO Crešnjevca, z motiko, nožem in koli napadli Janeza Hraš iz Sestrž, ko se je mimogrede oglašil pri Angeli Dorič v Sestržah. Poškodovali so ga po glavi, hrbtu in prsih, da se je moral zateči po pomoč v ptujsko bolnišnico.

zapremo, klet samo pa celo zažveplamo. To storimo zato, da bi uničili vse škodljive glivice, ki bi vinu lahko škodovala.

Vino pretakamo v čisto posodo, ki smo jo predhodno prav tako malo zažveplali, če ne nameravamo vina še drugič pretakati. Če pa to nameravamo, posode tokrat ne žveplamo.

Zdravo vino, pa tudi tisto, ki smo ga oždravili s kalijevim metabisulfitom, mora priti pri tem pretakanju z zrakovim čim več v dotiko. To najlaže dosežemo, če namestimo pod pipo soda, iz katerega pretakamo, iz vrbovih šib spleteno rešetko, ali pa razpršilnik. Posebno dobro pa je treba prezačiti vino, ki so ga zdravili z metabisulfitom, da bi tako odstranili preveliko količino žvepla iz njega, ki smo ga z metabisulfitom spravili vanj. V ta namen je dobro pod vinski curek postaviti bakreno ploščo, ali pa pretakati vino skozi bakreni lijak. Žveplo se bo v tem primeru spojilo z bakrom v kristale modre galice, ki jih potem od časa do časa odstranimo z bakrene plošče ali lijaka.

CENE NA TRGU V PTUJU

dne 9. januarja 1952.

Cebula 70—80 din kilogram, čebulček 140 din liter, česen 140 din, fižol 40—50 din kilogram, suhe gobe 300 din kg, hren 30 din kg, hruške 40 din kg, jabolka 30—35 din kg, jajca 10—12 din komad, krompir 12 din kg, kis domači 20 din liter, korenje 30—40 din kg, koruza 20 din kg, kaša ajdova 90—100 din kg, kaša prosena 50—60 din kg, pšenica 50 din kg, moka ržena 35 din kg, moka koruzna 30 din kg, moka ajdova 40 din kg, moka enotna 50 din kg, moka bela 100 din kg, motovlec 60 din kg, mlo 140 din kg, maslo surovo 300—400 din kg, mast 250 din kg, mleko 20 din liter, orehi 70—100 din kg, olje bučno 300 din liter, purani 700 do 1000 din komad, peterilj 40 din kg, pesa rdeča 20 din kg, piščanci 130—180 din kom., ostala perutnina 200—400 din komad, proso 30 din kg, repa kislja 14 din kg, redkev 20 din kg, radič 50 din kg, rž 40 din kg, solata endivija 50 din kg, suho sadje 50 din kg, smetana 80—120 din liter, sir 70—90 dirr kg, silve suhe 80 din kg, špinača 50 din, zdrob koruzni 50 din kg, zelje kislj 20 din kg, zaseka 200 din kg.

Zivil je bilo na trgu pre malo. Cene v trgovini kmetijskih zadrug so za nekatera živila za nekaj odstotkov nižje, za druga pa enake.

Nainorejše ljudske bajke

Usmiljene sestre bi se rade peljale

Neglede na to, ali je to mogoče ali ne, res ali ne, se širi govorica, da so pred nedavnim v gozdu med Borovci in Moškancji tri v usmiljene sestre oblečeni moški ustavili tovorni avto, vendar jim ni uspelo napraviti nikake škode, ker je sofer po rokah hitro ocenil, da so to moški in se ni zadrževal z avtomobilom. Gozd pri Borovcih je postal najnovejše strašilo.

Coprnice so ga jahale

Težko zmučen se je vrnil s polja neki dečko iz Spuhlje, ki so ga dobile v roke tri coprnice.

Vse tri so bile priletne z izredno dolgimi nosovi in belimi lasmi. Najbolj suha ga je jahala, najmlajša ga je vodila in starejša debeljška ga je prigajala z bičem, da je moral vedno bežati.

Na Silvestrovo ob polnoči

Nekdo je videl, kako so si na Silvestrovo ob polnoči na novi zarjaveli kosilnici v Muretincih hudiči brusili kremple, pri čemer so odstranili z železnih delov vso rjo, da jih ne bo treba mazati z oljem ali petrolejem.

„Starešina za tepežni dan“

Na Janjevo 27. dec. 1951 so imeli v Novi vasi pri Marku obračun za brod čez Dravo, ki je kot navadno tudi tokrat končal šele zjutraj 28. dec. pri kapljici vina. Najprej so pohvalili zaslužne ljudi, kritizirali pa niso, ker pravijo, saj vse na »tepežni dan« prav pride.

Za »starešino« tega tepežnega dne so izbrali kurirja KLO, kar pa ga je etalo mnogo neveselosti. Ker predsednika ni bilo, je bil pač kurir kriv, da je moral ta, ali oni plačati davek, izpolniti obvezo ali iti na orožne vaje in nazadnje prenašati »k-riti-ko« za 28. december.

Vse Markovčane zanima, kdo bo letos »starešina« na tepežni dan.

Novice iz esperantskega sveta

Po »La verda stelolet«, glasilu italijanskih esperantistov:

Som. Thorsen iz Kopenhaga (Danska) sta s podporo Ministrstva za prosveto obiskala Italijo zaradi proučitve koristi esperanta v šolah, kjer se poučuje kot neobvezni predmet.

Na Češkem imajo 94 esperantskih grup, od katerih je najmočnejša v Pragi s 404 aktivnimi člani.

Od 9. do 12. februarja t. l. se bo vršil v Braziliji XIII. braziljski esperantski kongres, kateremu bo prisostvovalo pet guvernerjev, več mestnih županov in en minister. Firma za fotografije bo osvetlila najvažnejše momente tega zanimivega kongresa in močna oddajna postala bo dnevno dajala poročila.

V Oslu (Norveška) in Düsseldorfu (Nemčija) se vrše živahne priprave za obdržanje U. E. A. in S. A. T. svetovnih esperantskih kongresov.

V Franciji se je ustanovilo društvo za postavitev Doma kulture francoskih esperantistov. Od potrebnih 5 milijonov francoskih frankov imajo zbranih že 1.600.000 frankov. Iz esperantske prevlel J. D.

OKRAJNI MAGAZIN - PTUJ

sporoča svojim odjemalcem in dobaviteljem, da je s 1. januarjem 1952 prešla z vsemi svojimi poslovalnicami v

TRGOVSKO PODJETJE PRIESKRIBA PTUJ

z dejavnostjo na debelo in drobno.

Kakor doslej bomo nudili tudi v bodoče vse predmete široke potrošnje po najnižjih dnevnik cenah!

Naše geslo ostane: solidna postrežba in nizke cene!

Kmetijskim zadrugam in ostalim trgovskim podjetjem nudimo v naših skladiščih vse predmete široke potrošnje po konkurenčnih grosističnih cenah.

TRGOVSKO PODJETJE
„PRESKRBA“, Ptuj.

Miroljubne miši

Preučevanje, ki ga je na miših izvršil neki profesor v ZDA, je pokazalo, da je mogoče miši naučiti, da postanejo bojevit, plašne ali celo miroljubne. Iz tega je sklepal, da bodo nekoč tudi ljudje lahko živeli v medsebojnem miru. Ljudje sicer niso miši, pravi ta učenjak, in tisto, kar uporablja pri miših, se ne more uporabljati za ljudi. Vendar je od vseh čimteljev, ki vplivajo na obnašane miši imela najvažnejši pomen dresura. Ker pa se dajo za vse vretenčarje uporabiti isti zakoni pridobivanja navad in dresure učenjak misli, da je možno tudi druge vrste zdresirati k miroljubnosti.

Teramicin — uspešno zdravilo proti pljučnici

Dva ameriška zdravnik sta pri pobijanju pljučnice v nekem manjšem mestu ugotovila, da se z uporabo teramicina pri poobljeno te bolezni pri dojenčkih in otrocih dosega najboljši rezultat.

Zdravila sta 160 otrok s teramicinom, kleromicinom in aureomicinom — torej s tremi novimi zdravili antibiotiki. V vseh slučajih, ko sta uporabljala teramicin je ozdravljenje nastopilo že po petih dneh, vročica pa je padla že po dveh dneh. V drugi skupini, ki je nista zdravila z antibiotiki pa je trajalo zdravljenje 25 dni.

Nov jezik za pilote

Piloti mednarodnih letalskih prometnih poti nevede pomagajo pri ustvarjanju neke vrste novega »angleškega« jezika, ki se bo uporabljal za razgovor med letali v zraku in letališču po vsem svetu.

Radio postaje na letališčih beležijo vse razgovore, ki jih z njimi opravljajo piloti. Na podlagi tega bodo zgradili nov jezik, ki ga bo lahko vsak uporabljal. To bo posebna vrsta angleščine, ki se je bo lahko naučiti.

NEKAJ ZA SMEH

Mati je poslala sina v trgovino. Dala mu je dve posodi — eno za sol, drugo za mast. Deček se je kmalu vrnil, toda le z enim krožnikom. »Kje je drugi krožnik?« je vprašala mati. »Razbil sem ga,« odvrne deček. »Kako?« Deček je spustil drugi krožnik — ki ga je držal v roki — rekoč: »Tako!«

Ne more se zahtevati, da bi pes pravnik poznal zakone ka-

KMETOVALCI, POZORI!

Zadruga agencija pri OKZZ v Ptuj vam nudi prvovrstno koruzo po najnižji dnevni ceni. Koruzo lahko naročite pri svoji Kmetijski zadrugi, ki sprejema tudi naročila za apno, umetna gnojila, galico in razne lahke poljedelske stroje.

Zahvala

Zahvaljujemo se upravi in članom Ljudske milice za izrazite sožalja in vence ob priliki smrti našega nečaka Grom Franca.

Družina Grom, Ptuj

POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM

Na osnovi odločbe MLO Ptuj št. 1309/2-51 z dne 3. januarja 1952 preide podjetje »Mestne obrtne delavnice v Ptuj« s 1. januarjem 1952 v likvidacijo.

Zaradi tega se glasom čl. 21. Uredbe o postopku pri likvidaciji gospodarskih podjetij (Ur. l. FLRJ št. 57 z dne 18. decembra 1951) pozivajo vsi upniki in dolžniki, da prijavijo svoje terjatve oziroma obveznosti v roku 30 dni po objavi tega oglasa na likvidacijsko komisijo pri Mestnih obrtnih delavnicah v Ptuj v izogib posledic čl. 23. odst. 3 iste uredbe.

Po tem roku se bodo dolžniki sodnijsko izterjali.

Likvidacijska komisija pri Mestnih obrtnih delavnicah v Ptuj.

ZATEKEL SE JE pred 14 dnevi pes-voičjak srednje velikosti, temnosive barve. Najditelja prosim, da istega vrne proti lepi nagradi. Anton Urek, Mestni vrh, Ptuj.

kor njegov gospodar. In tako se je zgodilo, da je pes nekega advokata izmaknil v mesnici klobaso. Ta mesar pa se oglašil pri advokatu, mu razložil zadevo in vpraša, kdo je dolžan poravnati škodo, ki jo napravil pes. Advokat, ki ni vedel, da je s plenom odšel njegov pes, je dejal vljudno: »Lastnik živali.«

»Dobro, gospod advokat,« reče mesar, »prosim za 50 dinarjev, kajti vaš pes mi je odnesel klobaso.« »V redu,« odgovori advokat, »plačam 50 dinarjev, toda vi mi plačate 100 dinarjev za pravkar dani pravni nasvet.«

Na ulici ob 2. uri ponoči mlilnik: »Če ne boste prenehali peti, bom primoran vas odvesti na policijo!« — Pijanec: »Ha, ali bom tam smel peti?«

ZA NOVOLETNO JELKO pionirjev v Žetalah je tovarna volnenih izdelkov Majšperk prispevala 23 m blaga za moške in ženske obleke, za kar se ji upraviteljstvo osnovne šole v Žetalah v imenu pionirjev najlepše zahvaljuje. — Osnovna šola Žetale.

ZAHVALJUJEM SE tov. štebih Štefki, blagajničarki Potrošniške zadruge v Ptuj, za uslugo, da nisem bila oškodovana za 1000 din. — Kostanjevec Marija.

MALI OGLASI

PRODAM 40 arov vinograda s stiskalico, nekaj pašnika in gozda v Gorci-Dežno. Naslov v upravi lista.

PRODAM dobro ohranjeno trodelno omaro. Na ogled v Dravski ulici št. 6 v Ptuj.

IZGUBLJENA je bila dne 8. januarja t. l. od pošte do železnice pri Dravi v Ptuj denarnica. Vsebovala je nekaj denarja, osebno izkaznico, člansko izkaznico in lovsko karto, vse na ime Čuček Janez, Trnovska vas 46. Najditelja prosim, da dokumente vrne na gornji naslov, denar pa naj obdrži za nagrado.

KRAVO vzamem v rejo po dogovoru. Grajena 26, pri Ptuj.

DENARNICO sem izgubil dne 4. jan. 1952, v kateri je bilo 2500 din in delavska knjižica na ime Čuš Anton, Zg. Velovlak št. 1, p. Desternik. Najditelja prosim, da izgubljeno vrne proti nagradi na imenovani naslov.

PRODAM dobro ohranjeno žensko kolo. Vprašati v upravi.

NAJDENA je bila aktovka med Leskovecem in Ptujem. Vprašati v Mali Varnici 6 pri Medvedovih.

IZGUBIL sem 4 januarja 1952 denarnico od Mestnih obrtnih delavnic do sejmšča v Ptuj. Priložena je bila osebna izkaznica na ime Skrbnišek Maks, Hajdina 58. Poštevek najditelja prosim, da mi proti nagradi vrne denar in izkaznico.

PREKLIC! Preključem ukradeno osebno, sindikalno, OF in RKS-izkaznico in izkaznico učiteljskega društva. Glas se se na ime Urbančič Rozalija, učiteljica, Vid pri Ptuj.